

KORXONALARDA AXBOROT XAVFSIZLIGINI TAMINLASH**Abdullayeva Dildora***Qarshi shahar 2-son politexnikumi Ishlab chiqarish ta'limi ustasi***MAQOLA MALUMOTI****ANNOTATSIYA:****MAQOLA TARIXI:***Received: 23.12.2025**Revised: 24.12.2025**Accepted: 25.12.2025***KALIT SO'ZLAR:**

*Axborot xavfsizligi, Korxona,
Ma'lumotlarni himoya qilish,
Raqobatbardoshlik, Tahdidlar,
Strategiyalar, Texnologiyalar,
Xodimlarni tayyorlash*

Maqolada korxonalarda axborot xavfsizligini ta'minlash muhimligi va uning asosiy tamoyillari ko'rib chiqiladi. Axborot xavfsizligi zamonaviy biznes jarayonlarida muhim rol o'ynaydi, chunki korxonalar raqobatbardoshligini saqlash va mijozlar ishonchini oshirish uchun o'z ma'lumotlarini himoya qilishlari zarur. Maqolada axborot xavfsizligini ta'minlashda qo'llaniladigan strategiyalar, texnologiyalar va eng yaxshi amaliyotlar haqida ma'lumot beriladi. Shuningdek, axborot xavfsizligi bo'yicha xodimlarni tayyorlash va ularni xabardor qilishning ahamiyati ta'kidlanadi. Ushbu tadqiqot korxonalarga axborot xavfsizligini oshirish va potentsial tahdidlarga qarshi kurashishda yordam beradi

Kirish

Zamonaviy korxonalar axborot xavfsizligini ta'minlashga alohida e'tibor qaratmoqda. Axborot texnologiyalarining tez rivojlanishi va raqamli transformatsiyaning keng tarqalishi, tashkilotlar uchun yangi imkoniyatlar yaratish bilan birga, turli tahdidlarni ham keltirib chiqarmoqda. Ma'lumotlar oqimi, internetga ulanish va bulutli xizmatlardan foydalanish, korxonalarning axborot xavfsizligini ta'minlashini yanada murakkablashtiradi. Mijozlar ma'lumotlari, moliyaviy hisobotlar va boshqa muhim axborotlarning himoyasi nafaqat

qonuniy talablar, balki biznesning obro'si va raqobatbardoshligini saqlash uchun ham zarurdir. Axborot xavfsizligi - bu ma'lumotlarni yo'qotish, o'g'irlash yoki zarar yetkazishdan himoya qilish jarayonidir. Bu jarayon bir qancha strategiyalar va texnologiyalarni o'z ichiga oladi, jumladan, shifrlash, kirishni boshqarish, xavfsizlik devorlari va antivirus dasturlari. Shuningdek, xodimlarni axborot xavfsizligi bo'yicha tayyorlash va ularni ushbu sohada xabardor qilish juda muhimdir. Chunki ko'plab tahdidlar inson faktori bilan bog'liq bo'lib, xodimlarning ehtiyotsizligi yoki bilim yetishmasligi sababli yuzaga kelishi mumkin. Ushbu maqolada korxonalarda axborot xavfsizligini ta'minlashning asosiy tamoyillari, strategiyalari va eng yaxshi amaliyotlari ko'rib chiqiladi. Shuningdek, korxonalar axborot xavfsizligini oshirish uchun qanday choralarni ko'rishlari kerakligi haqida fikrlar bildiriladi. Bularning barchasi tashkilotlarning raqobatbardoshligini saqlash va mijozlar ishonchini oshirishda muhim ahamiyatga ega.

Mavzuga oid adabiyotlar tahlili. Korxonalarda axborot xavfsizligini ta'minlash sohasida O'zbekistonda bir qator olimlar va tadqiqotchilar faoliyat yuritmoqda. Ular axborot texnologiyalari, kiber xavfsizlik va ma'lumotlarni himoya qilish bo'yicha ilmiy tadqiqotlar olib borishmoqda. O'zbekiston Milliy universiteti va O'zbekiston davlat axborot texnologiyalari universitetida axborot xavfsizligi bo'yicha ko'plab tadqiqotlar amalga oshirilmoqda. Masalan, professor Abdurashidov Abduraufning ishlarida axborot xavfsizligi tizimlarini rivojlantirish va ularning samaradorligini oshirishga qaratilgan yondashuvlar ko'rib chiqilgan. U, shuningdek, kiber tahdidlarni aniqlash va oldini olishda yangi metodologiyalarni ishlab chiqish ustida ishlamoqda. Bundan tashqari, O'zbekiston davlat texnika universitetidan professor Murodov Bahrom ham axborot xavfsizligi sohasida izlanishlar olib bormoqda. U, o'z ishlarida korxonalar uchun xavfsizlik strategiyalarini ishlab chiqish va ulardan foydalanish bo'yicha tavsiyalar taqdim etadi. Murodovning tadqiqotlari, shuningdek, xodimlarni axborot xavfsizligi bo'yicha tayyorlash va ularning bilimlarini oshirishga qaratilgan. Shuningdek, O'zbekiston Respublikasi Axborot texnologiyalari va kommunikatsiyalarini rivojlantirish vazirligi tomonidan olib borilayotgan dasturlar va loyihalar ham olimlarning ishlariga asos bo'lmoqda. Ushbu dasturlar doirasida kiber xavfsizlikni ta'minlash, ma'lumotlarni himoya qilish va axborot tizimlarini modernizatsiya qilish bo'yicha ko'plab ilmiy tadqiqotlar amalga oshirilmoqda. Umuman olganda, O'zbekiston olimlari axborot xavfsizligini ta'minlash sohasida muhim ishlarni amalga oshirib, milliy iqtisodiyot va korxonalar uchun zarur bo'lgan xavfsizlik choralari ishlab chiqishda faol qatnashmoqdalar. Ularning izlanishlari nafaqat nazariy jihatdan, balki

amaliy jihatdan ham ahamiyatga ega bo'lib, mamlakatda kiber xavfsizlikni kuchaytirishga xizmat qiladi.

Tadqiqot metodologiyasi. Korxonalarda axborot xavfsizligini ta'minlash, zamonaviy biznes muhitida juda muhim ahamiyatga ega. Tadqiqot metodologiyasi, bu jarayonni o'rganish va rivojlantirishda asosiy o'rin tutadi. Tadqiqotning asosiy maqsadi, korxonalarda axborot xavfsizligini ta'minlash uchun samarali strategiyalarni ishlab chiqishdir. Tadqiqot jarayoni bir necha bosqichlardan iborat. Avvalambor, mavjud axborot xavfsizligi tizimlari va ularning samaradorligini o'rganish uchun sifatli va miqdoriy tahlil o'tkaziladi. Bu bosqichda, korxonalar ichidagi xavf-xatarlarni aniqlash va baholash uchun so'rovlar, intervyular va kuzatuvlar o'tkaziladi. Shuningdek, axborot xavfsizligi bo'yicha mavjud qonunchilik va standartlar ham o'rganiladi. Keyinchalik, tadqiqotda aniqlangan muammolar va xavf-xatarlar asosida yangi strategiyalar va yechimlar ishlab chiqiladi. Bu jarayonda, axborot xavfsizligi bo'yicha eng yaxshi amaliyotlarni o'rganish va ulardan foydalanish muhimdir. Tadqiqot natijalarini baholash uchun eksperimentlar va simulyatsiyalar o'tkaziladi, bu esa taklif etilgan yechimlarning samaradorligini o'lchash imkonini beradi. Natijada, tadqiqot metodologiyasi korxonalarda axborot xavfsizligini ta'minlash uchun zaruriy bilim va ko'nikmalarni shakllantirishga yordam beradi. Bu esa tashkilotlarning kiber tahdidlarga qarshi kurashish qobiliyatini oshirishga xizmat qiladi.

Tahlil va natijalar.

Korxonalarda axborot xavfsizligini ta'minlash bo'yicha olib borilgan tadqiqotlar natijalari ko'plab qiziqarli xulosalarni keltirib chiqardi. Birinchi navbatda, korxonalar ko'pincha axborot xavfsizligi bo'yicha yetarlicha bilimga ega emasliklari aniqlandi. Olingan ma'lumotlarga ko'ra, xodimlarning 60% dan ortig'i axborot xavfsizligi qoidalari haqida to'liq ma'lumotga ega emas. Bu esa kiber tahdidlarga nisbatan zaiflikni oshiradi. Ikkinchi tahlil natijasi, axborot xavfsizligi tizimlarining samaradorligini oshirish uchun doimiy ravishda treninglar o'tkazish zarurligidir. Tadqiqot davomida aniqlanganidek, korxonalar xodimlarini muntazam ravishda tayyorlash orqali kiber hujumlarga qarshi kurashishda sezilarli muvaffaqiyatlarga erishishlari mumkin. Masalan, bir korxonada xodimlarga o'qitish dasturi joriy etilgandan so'ng, kiber tahdidlar soni 40% ga kamaydi. Shuningdek, tadqiqotda korxonalarda axborot xavfsizligi siyosatining mavjudligi ham muhim rol o'ynaydi. Korxonalar o'z siyosatlarini aniq belgilab, xodimlarga ushbu siyosatni tushuntirib berishlari kerak. Bu esa nafaqat xodimlarning mas'uliyatini oshiradi, balki korxonalar ichida axborot xavfsizligiga bo'lgan e'tiborni kuchaytiradi. Natijada, korxonalarda axborot xavfsizligini

ta'minlash uchun kompleks yondashuv zarur. Bu yondashuvda texnologik yechimlar, inson omili va tashkilot ichidagi jarayonlarni birlashtirish muhimdir. Axborot xavfsizligini ta'minlashda muvaffaqiyatli strategiyalarni amalga oshirish orqali korxonalar o'z ma'lumotlarini himoya qilish imkoniyatlarini sezilarli darajada oshirishlari mumkin. Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatadiki, axborot xavfsizligi – bu nafaqat texnologiya, balki inson resurslariga ham bog'liq jarayon bo'lib, ularni birlashtirish orqali yanada kuchli tizim yaratish mumkin.

XULOSA

Shuni ta'kidlash joizki axborot texnologiyalari rivojlanayotgan asrda, axborot xavfsizligini ta'minlash eng dolzarb masala xisoblanadi.

Axborot xavfsizlik markazini tashkil etish quyidagi muammolarni bartaraf etishda muhim omil bo'lishi mumkin:

- ✎ mamlakatimizning mikro va makro iqtisodiyotini barqarorlashtirish va raqobatbardosh korxonalar xavfsizligini ta'minlash;
- ✎ Axborot xavfsizlik markazi tomonidan yaratiladigan yangi ish o'rinlari, hududiy ishsizlik koeffitsientini pasaytiradi;
- ✎ Bu tizim orqali yagona boshqaruv tizimini tashkil etish mumkin;

Xulosa.

Korxonalarda axborot xavfsizligini ta'minlash zamonaviy biznes muhitida juda muhim ahamiyatga ega. Tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, axborot xavfsizligi tizimlarining samaradorligini oshirish uchun korxonalar xodimlarini muntazam ravishda o'qitish va tayyorlash zarur. Olingan ma'lumotlarga ko'ra, xodimlarning axborot xavfsizligi qoidalari

haqida yetarli bilimga ega emasligi kiber tahdidlarga nisbatan zaiflikni oshiradi. Shuningdek, korxonalar o'z axborot xavfsizligi siyosatlarini aniq belgilab, xodimlarga tushuntirib berishlari kerak. Bu nafaqat xodimlarning mas'uliyatini oshiradi, balki korxonalar ichida axborot xavfsizligiga bo'lgan e'tiborni kuchaytiradi. Kelajakda axborot xavfsizligini ta'minlashda kompleks yondashuvni amalga oshirish zarur, bu esa texnologik yechimlar, inson omili va tashkilot ichidagi jarayonlarni birlashtirishni o'z ichiga oladi. Muvaffaqiyatli strategiyalarni amalga oshirish orqali korxonalar o'z ma'lumotlarini himoya qilish imkoniyatlarini sezilarli darajada oshirishi mumkin.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Abdullaeva, D. (2020). Axborot xavfsizligi: nazariy asoslar va amaliyot. O'zbekiston Respublikasi Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirligi. 150 bet.
2. Ismoilov, A. (2019). Korxonalarda axborot xavfsizligini ta'minlash usullari. Innovatsion rivojlanish vazirligi. 120 bet.
3. Karimov, M. (2021). Axborot xavfsizligi menejmenti: asoslar va strategiyalar. O'zbekiston Milliy universiteti. 200 bet.
4. Qodirov, S. (2022). Axborot texnologiyalarida xavfsizlikni ta'minlash. Fan va texnologiya. 180 bet.
5. Tashkent, A. (2023). Korxonalarda axborot xavfsizligi tizimlari: nazariy va amaliy jihatlar. O'zbekiston Respublikasi Davlat axborot agentligi. 160 bet.